

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 8-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Politikai bölcseségek.

Arad, február 25.

(—s) A fuzió eszméje, mely politikai közviszonyainkban nem csekély erővel lépett föl a legutóbbi időben, volt az, ami a helyzetet zavarossá és bizonytalanná tette, mert a közhangulat a fuzió eszméjét határozottan táplálta, de az még sem akart létrejönni. Ez a bizonytalanság végre megszűnt az által a nyilt és őszinte jellegű lépés által, melyet B á n f f y Dezső báró S z a p á r y Gyula gróftól nyert impulzus folytán tett. Az igaz, hogy e lépésnek hatása kedvezőtlen volt a fuzióra nézve, de legalább a helyzet immár tisztán áll, s ez mindenestre jobb, mint a korábbi bizonytalanság.

Nem dicsérhetjük elég méltóan báró Bánffy Dezső miniszterelnök fuzionális kísérletének tapintatos és helyes voltát, mert ez által nyiltan és őszintén megmutatta, hogy, bár a szabadelvű párt a függőben levő kérdések megoldására egymagában is képes, az állami feladatok gyorsabb és könnyebb megvalósítása végett szívesen fog kezdet bárkivel, s mert e kísérlettel a miniszterelnök teljesen elvette azoknak, az állításoknak az élet, mint ha a szabadelvű párt és kormány a hatalmi helyzetet monopolizálná.

Bánffy Dezső báró e kísérletében az őszinte pacifikálás legszélsőbb határáig elment, amennyiben a 67-es alapon álló pártok együttes működésének egyelőre csak olyan módját kereste, mely mellett a pártok különböző álláspontjukat fenn — illetve függőben tartották volna.

De hát még ez sem sikerült, mert Apponyi Albert gróf most már, miután a különbség közte és a szabadelvű párt között majdnem teljesen elenyészett, mesterségesen hegyezte ki az ellentéteket. Ugyanis a szabadelvű kormányok programjaiban mutatkozó fokozatos haladás folytán az állami feladatok felé mindig kisebb és szűkebb lett az a tér, amelyből Apponyi elvi különbséget vonhatott maga és a szabadelvű párt között, sőt ez a különbség végre tulajdonképen teljesen megszűnt, ezért találta ki most a nemzeti párt vezére az u. n. nemzeti aspirációkat, melyekkel maga és a szabadelvű párt között ismét válaszfalt emelt.

Ez pedig most már végleges válaszfal, mert ez magát az alapot érinti, — magából az alaptól konstruált különbség, melynek folytán Apponyi Albert immár közelebb áll a szélsőbaloldalhoz, mint a szabadelvű párthoz. Hogy ez mennyire igaz, azt éppen a fuzionáció mostani meggyűlöltetésében igazolja, mert Apponyi annyira mereven ragaszkodik nemzeti aspirációihoz, hogy még azoknak függőben hagyásával, és még olyan kérdésekben is, melyek semmi összefüggésben sem állanak a nemzeti aspirációkkal,

viisszautasította azt, hogy a szabadelvű párttal együttes működésre lépjen. E merevségében annyira ment, hogy valóság-gal képtelennek mondható konkluzióra ragadtatta magát, midőn fölpanaszolván azt a siralmas állapotot, amelyben az ország szerinte gazdasági, közigazgatási, felekezeti és nemzeti tekintetben szülődik, végül kijelentette, hogy mind e bajokon csak úgy lehetne segíteni, ha — teljesítettnek a nemzeti aspirációk, vagyis föllállítatnék a magyar katonai akadémia.

De mivel a kormány ennek előmozdítására lépést tenni nem akar, Apponyi inkább hagyta szülni a hazát, sem hogy a nemzeti aspirációkat elejtené.

Ilyen politikai bölcseségeket mondott el a nagy szónok ismét, aki azt hiszi, hogy az országot szép beszédekkel lehet megmenteni.

BELFÖLD.

A magyar Lueger. A Neue Freie Presse írja: Polónyi Géza ur, a magyar Lueger elérte célját, kizavarta a szélsőbaloldali liberális elemeket a ment a párt maradványából megalkothatja a keresztény-szocialista pártot, mely közjogi alapot nem fogadja ugyan el, de annál nyiltabban együttes működik Zichy Nándor és Esterházy Miklós Mór keresztény-szocialista pártjával.

A két lemaradt egyházpolitikai törvényjavaslat a főrendiházban március derekán, közvetlenül az 1895. évi budget után kerül tárgyalás alá. A főrendiház irodája már szétküldötte a főrendiház tagjainak az erre vonatkozó következő meghívó levelet: A főrendiház távollevő tagjai szíves tájékoztatás végett az elnökség által tiszteletteljesen értesítettnek, hogy a főrendiházban folyó évi március hó 11-én és a rá következő napokon előreláthatólag az 1895. évi állami költségvetésről, azután a „vallás szabad gyakorlathoz” és az „israelita vallásról” szóló törvényjavaslatok érdemileg fognak tárgyalatni.

A képviselőház munkarendje. Félhivatalosan jelentik, hogy az appropriációs vita befejeztével az állampénztári készletek hovatartozásáról és ezzel kapcsolatban a vaskapu szabályozás költségének fedezésére tervbe vett kölcsönről szóló törvényjavaslatot tárgyalja majd a képviselőház.

Albrecht főherceg halála.

— A holttest Bécsbe szállítása. —

Bécsből jelentik febr. 24-ről. Albrecht főherceg holtteste esti 10 órakor érkezett külön vonattal a déli vasutpályaudvarába. Fogadására megjelentek a főudvarmester, valamint a szolgálatételre kirendelt udvari kíséret. A vonat beérkezése után a komornyikok és lakájok fölmentek a kocsiba, a melyben a koporsó el volt helyezve és azt a beszentelésre elkészített helyiségbe vitték, mely fekete posztóval bevonva. A beszentelést Mayer

udvari lelkész végezte, mialatt a főudvarmester és a kíséret letérdeltek. Azután a koporsót a készen álló halottas kocsiba vitték, mely elé hat fekete ló volt fogva.

A halottas kocsit mellett 6 testőr-darabont haladt alabárdokkal, balról 6 lovas-testőr kivont oldalfegyverrel, két oldalt 4 lakáj, azután a halottas kocsit őrizetére kirendelt személyek, két udvari lovász lámpákkal, a főhercegi kamara-személyzet kétfogatú négy üléses udvari kocsin és egy lovas-osztály mint utó-osapat. A menet két oldalán katona-kordon haladt.

A menet a déli pályaudvartól a Heugasen, a Schwarzenberg-téren és a Ringstrassén át a külső Hofburg-kapun ment a Hofburgba. Az őrségek, melyek mellett a menet elhaladt, szabályszerűen tisztelegtek. A Svajczerhofban, hol a főszertartásmester várta a holttest megérkezését, a koporsót a komornyikok leemelték a kocsiról és a nagykövet-lépcső előcsarnokába vitték, hol a hofburgi plébános nagy segédlettel fogadta. Ezután a holttestet a Hofburg-plébánia templomba vitték. Egy udvari furir, a „Miserere“-t éneklő udvari énekesek és zenekar, a papság, a Hofburg-plébános az infulával és kamarafurirok haladtak a koporsó előtt. A koporsó mellett két arciére és két magyar testőr, azután 4 testőr drabant és lovas testőrök mentek. Azonkívül jobbról és balról 4-4 nemes-apród égő viaszfáklyákat vitt. Az első főudvarmester és a többi kíséret a koporsó után haladt. Miután a ravatalra emelt koporsót beszentelték és a főudvarmester átadta a koporsó kulcsát az első főudvarmesternek, mindnyájan eltávoztak, mire a templomot bezárták.

Nagy néptömeg nézte a menetet, mely Albrecht főherceg holttestét a burgba kísérte. A katonaság vállhoz emelt fegyverrel mozgó sorfalat képezett; a katonák szorosan a gyalogjárónál haladtak és így szabadon tartották az egész kocsit.

A nagy közönség tegnap már megtekinthette a ravatalt.

Vilmos császár nagy kísérettel különvonaton Bécsbe utazott, hogy részt vegyen Albrecht főherceg temetésén. A császár kedden délelőtt 11 órakor érkezik Bécsbe. Délelőtt 11 órakor fogadja majd 6 testőre a nyugati pályaudvaron.

IDŐJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 761.8 milliméter, délután 2 órakor 758.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 7.5, délután 2 órakor C° + 2.0. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 5, délután 2 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel derült, délután borult. Csapadék az aróbi 24 órában: 0 milliméter.

A tisztviselők lakbérilletménye.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, február 25.

Hosszu bizonytalanság után végre eldőlt az aradi államtisztviselők lakbérilletményének kérdése e szerint Arad a harmadik rangosztályba lettsorozva.

Mikor még Wekerle Sándor volt a miniszterelnök, az aradi állami tisztviselők erősen reménykedtek, hogy Aradot a listában második rangfokozatu városnak vessik fel. — Ezt annyival inkább volt okuk remélni, mivel Wekerle erre vonatkozólag határozottan ígéretet tett.

Azóta változtak a viszonyok, Wekerle lemondott, az új miniszterium pedig az előtte fekvő adatok s kimutatások nyomán Aradot a harmadik lakbérosztályba sorozta.

Boros Beni országgyűlési képviselő, ki az állami tisztviselők érdekeit mindenkor buzgón pártfogolta, szólt a miniszterrel ez ügyben s mivel tőle ígéretet nem kapott, legutóbbi országgyűlési beszédében felemlítvén a dolgot — nyílt miniszteri választ óhajtott provokálni. Éles, de érvekkel támogatott beszéde kiváló figyelmet keltett, a miniszter azonban — nem adhatván kedvező választ — anélkül, hogy reflektált volna Boros Beni szavaira, napirendre tért az ügy felett.

A képviselő természetesen tovább nem forszírozhatta a tárgyat, mivel a jelen kormánytól semminemű ígérete nem volt az aradi állami tisztviselők lakbérviszonyainak javítására.

Mi, akik jelenleg csupán a megtörtént tényeket konstatáljuk, nem keressük az okát, hogy miért sorozták Aradot ott fenn a harmadik rangosztályba, de azt hisszük, az ok a felterjesztésben keresendő.

A lakbérilletmények meghatározásánál ugyanis a miniszter kimutatást kért az egyes városoktól a lakbérilletményekre vonatkozólag.

Arad városa — úgy tudjuk — nem küldött részletes statisztikát, csupánosak általános kimutatást, mely a lakbérviszonyok középarányát tünteti fel.

Nálunk pedig ez helytelen.

Az alsóbb néposztály ugyanis a külvárosokban igen csekély lakbért fizet, a belvárosokban lakó hivatalnokai, uri osztály pedig igen magas házbérrel van megterhelve. Természetesen, hogy ezek összehadásával sokkal kisebb végeredmény mutatkozott a felterjesztésben, mintha ott a belváros speciális viszonyai is fel lettek volna tüntetve.

E kis összeg, e helytelen számarány alapján jutott Arad városa a harmadik rangosztályba, holott nálánál szerényebb lakbérviszonyok között élő város a második lakbérosztályba soroztatott.

Most már azonban eldőlt a kérdés. Nincs egyéb hátra, mint megnyugodni a változhatatlanban.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 26. —

Boros. — Hőemelkedés. — Havas eső.

Az aradi vashidak ügye.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, február 25.

Az aradi kincstári vashidak ügye az utóbbi időben meglehetősen sok helyütt fordult meg, s adott tárgyalásokra alkalmat.

A város által javaslatba hozott 250.000 forintnyi hozzájárulási költség megszavazása után Véghe Aurél kincstári jószágigazgató és Salas Gyula kir. tanácsos polgármester kölcsönös megbeszélés után egyértelmű határozatban értesítették a belügyminisztert a hidak ügyének mikénti állásáról.

Erre a belügyminiszter leiratban tudatta Arad városával a pénzügyminiszternek a felterjesztésre tett előzetes megjegyzéseit, melyek a határozatnak kisebb nagyobb meg-

változtatását kívánják, egyes helyeken azonban egyértelműleg nyilatkoznak a várossal.

A belügyminiszter a végleges határozatot azonban akkora tartotta fel, mikor a szükségesnek mutatkozó pótbejárás befejezést nyert.

Eddig a tények. Az „A. H.” tegnapi száma az ő távirati rovatában most azt a hirt közli, hogy a pénzügyminiszter a költségvetésbe 50 ezer forintot vett fel az arad-új-aradi vashidak építési költségeinek fedezésére.

Lapunk tudósítója tegnap megkereste ez ügyben Véghe Aurél kincstári jószágigazgatót, s tőle az alábbi felvilágosítást nyerte:

A kérdéses 50.000 forint igenis szerepel a pénzügyminiszter előirányzatában, de az összeg nem az építés megkezdésére, hanem a kisajátított Atzél Péter-féle telek vételárának fedezésére fordítottatni.

Igaz, hogy ez az első lépés a hid felépítéséhez, de azért nem lehetséges, hogy a tényleges munkálatok a pótbejárás befejezése előtt kezdetüket vegyék.

Mivel azonban a tervek már idestova egyéve vannak a miniszteriumban, remélhető, hogy a pótbejárás közelebb, a tervek végleges jóváhagyása, s az építkezés rövid időn belül megkezdődik.

HIREK.

Február 26. Kedd. Róm. kath. naptár: Hushagyó kedd. — Protestáns naptár: Hushagyó kedd. — Görögkeleti naptár (február 14.): Auxentius. — A nap két óra 48 perceskor, nyugszik 5 óra 38 perceskor.

Szabadságharoz emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Február 28. Aradmegyei rendkívüli közgyűlése délután 10 órakor.

Március 3. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése délután 10 órakor.

Vihar az iparos-gyűlésen.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, február 25.

Nagy hullámokat ver az iparosok között az elnökválasztás. Az ipartestület tagjai két pártra szakadtak. Az egyik rész Nikolits Péter, a másik rész — az intelligens iparosok serege — Kotsis Lajos, aradi műépítész mellett foglal állást.

A Kotsis-párt vasárnap délután tartotta választó értekezletét a Gömör-féle vendéglőben. Az értekezleten mintegy száz iparos polgár vett részt. Többek közt Kristyórá János az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöke, Bauer Gyula, Millig Mátyás, Panker Viktor, Csóty Nándor, Solymos József, Fleischer Adolf, Varga József (nyomdász), Steigerwald Alajos, Barth Lajos, Mattawowszky Ernő, Csámszky Lajos, Biró Dániel, Assael Jakab, Tukacs Tamás, Fekete István, Fejér József, Román Vilmos, Lénárt Imre, Molnár Lajos, Stoll Béla, Takács Benő, Weiss Sándor, stb.

Az értekezletet Bauer Gyula nyitotta meg, melynek vezetésére Millig Mátyást kérte föl.

Millig Mátyás megnyitván az ülést, halomszámra sorolta föl ama sérelmeket és bajokat, melyeket az ipartestület többsége az új elnök megválasztásával orvosolni óhajt. Az ipartestület hanyatlása legnagyobb részben Nikolits Péternek tulajdonítható. Ő nem ellensége Nikolitsnak, de az ipar előrehaladását tartja szem előtt. Már pedig, hogy a fokozott igényű viszonyok közepette Nikolits nem alkalmas egyén az ipartestület vezetésére, azt mindenki be fogja látni. — Végül melegen ajánlja jelöltjüket: Kotsis Lajost.

Alig végezte be szavait, a küldöttség

megérkezett Kotsis Lajossal. Lelkes éljenzéssel fogadták.

Millig bemutatta az értekezletnek Kotsis Lajost, ki igen csinos programbeszédet mondott el, melyet zúgó éljenzéssel fogadtak a jelenvoltak.

Ezután néhány lelkes szót intézett még az értekezlethez Millig Mátyás, Steigerwald Alajos, Assael Jakab, kik a barátságos egyetértésre serkentették az ipartestület tagjait.

— Személyi hírek. Jankó Lajos altábor- vagy honvédkerületi parancsnok, tegnap Szegebről Aradra érkezett, hogy az itteni huzárság felett szemlét tartson. — Gaudernack József aradi huszárszerecs Bécsbe utazott, hogy Albrecht főherceg temetésén a hetedik hadtest küldöttségében részt vegyen. — Czegléd Mihály adóhivatali ellenőr az adóisztek kongresszusáról visszaérkezett Aradra s hivatalát átvette.

— Rekvium Albrecht főherceget. Az aradi várban ma délelőtt 9 órakor rekviumet mond Niedermann katonai lelkész az elhunyt Albrecht főherceg lelki üdvéért. A gyászmisén jelen lesz a teljes tisztikar, a cs. és kir. 33-ik gyalogezredből egy kombinált század, a gyalogos honvédek, valamint mindkét huszárság részéről pedig egy-egy deputáció.

— Az új államtitkár. A hivatalos lap tegnapi száma az alábbi legfelsőbb köziratot közli: Vallás és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére Zsilinszky Mihály zolyomgyeői főispánt ezen állásától való felmentése mellett a vallás- és közoktatásügyi magyar miniszteriumhoz államtitkárrá kinevezem. Kelt Bécsben, 1895. évi február hó 20-án. Ferenc József, s. k. Wlassics Gyula, s. k.

— Spiegefeld József br. vezérőrnagy, aradi várparancsnok és Csikós Alajos ezredes a tegnap reggeli vonattal felutastak Bécsbe, Albrecht főherceg temetésére.

— Barabás Béla Justhokkal tart. Az aradi függetlenségi és 48-as képviselők: Múlek Lajos dr. és Barabás Béla dr. szintén kiléptek az Ugron-Bartha etc. féle klerikális-ultramontan pártból. Múlek Lajos Justh Gyula pártelnököt bizta meg, hogy ezen elhatározását tudassa a Polónyi-féle disz-szövetséggel, amit Justh meg is tett. Barabás, aki Justh értekezletén gyomai útja miatt nem lehetett jelen, tegnap a következő táviratot intézte Justh Gyulához:

Sajnálom, hogy az értekezleten jelen nem lehettem. Úgy magam elhatározása, valamint gyomai választóimmal történt megállapodás szerint szívesen folytatnom veletek ésközöttetek elveink érintetlen tisztaságával a nemzet függetlenségi harczát. Barabás Béla.

— A polgári takarékpénztár vezérigazgatója. Az aradi polgári takarékpénztár vasárnap megtartott közgyűlésén egyhangú lelkesedéssel vezérigazgatóvá léptette elő Pless Mór eddigi vezértitkár, a ki nagy ambícióval és szorgalommal vezette eddig is a szépen gyarapodó intézet ügyeit. Az előléptetéshez részünkről őszintén gratulálunk. Meg vagyunk győződve arról, hogy az igazgatóság és részvényesek nagy körén túl is örömet kelt a becsületes munka és szorgalom ezen szép méltánylása. Az új vezérigazgatót megválasztása alkalmából a részvényesek lelkes óvációval vették körül, a mi eléggé bizonyít Pless Mór személyének népszerűsége és talentumának elismerése mellett.

— Farsang vége a templomokban. A farsang könnyelmű örömei elvonultak előttünk: a tarka-barka kalideroszlopra szomorúan hull a szürke hamu. Farsang három napja vasárnap vette kezdetét, szerdán már a negyvennapos böjtbe lépünk. A katolikus egyháznak nagy ünnepségekkel ülte meg ajvigadásra

szánt farsang utolsó napjait mintegy jelzéseül, hogy vége az örömmulatságnak s kezdetüket veszik a nagy böjti gyásznapok. A minoriták a r a d i templomában a két első nap az oltári szentség imádása volt, s úgy délelőtt, mint délután nagy fényvel ment végbe az istentisztelet. Ma, farsang utolsó napján, szintén fényes istentisztelet lesznek.

— Uj takarékpénztári igazgatók. R o s s n y a i Mátást és B a r a b á s Béla dr.-t az aradi polgári takarékpénztár most megtartott közgyűlésén igazgatósági tagjai sorába választotta.

— Uj magyar telep Aradmegyében. K r e s z t a m é n e s e n a volt Eggenhoffer József-féle 2460 holdas birtokot, a jelenlegi tulajdonosok, dr. K e h l Lipót és A s b ó t h Gyula eladták az e n d r ő d i magyar telepeseknek, kik magyar községet fognak ott alkotni.

— Arad-hegyaljai szőlőbirtokosok kérelme. Arad-hegyaljai szőlőbirtokosok körében széleskörű mozgalom indult, hogy keressék meg a magy. áll. vasutak igazgatóságát iránt, hogy az az Aradról, a hegyaljára induló v o n a t o k m e n e t r e n d j é b e n v á l t o z á s t e s z k ö z l j ö n. Kérelmük abban áll, hogy az Aradról d. u. fél 3-kor induló omnibusz vonat, ezentúl fél két órakor induljon. Kérelmük indokolása az, hogy a fél 3 órakor induló vonatok későn érkezvén ki a hegyaljára, ott egyáltalában semmit sem lehet végezni, ha csak másnapig kiint nem marad az ember, mert a vonatok kevéssel 7 után visszajövén, alig marad pár óra a künn tartózkodásra.

— Alapkövetései okmány. Az az okmány, melyet az aradi polgári takarékpénztár vigadójának alapjában fognak elhelyezni, a következő szöveggel bír; 1-ső Ferencz József Magyarország apostoli királyának uralkodása alatt dr. Mülek Lajos, Sarlot Domokos, Rossnai Mátya, Pless Mór, Péterffy Antal, Vizer Péter, Auerbach Miksa, Varga József, Reinhart Fülöp, Virágh Lajos, Mihalik József és Verbos Adám kezdeményezésére, Arad város és vidéke polgársága és lakosságának támogatásával az 1888. évi márczius hó 15-én megtartott alakuló közgyűlés határozata az aradi kir. törvényszék mint keresk. bíróság 1888. évi 1900. számú végzése alapján a törvényssabta módon „Aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság” elnevezéssel megalkult intézet igazgatósága és részvényeseinek 1892. évi november hó 5-én megtartott közgyűlése elhatározta, hogy Arad szab. kir. város területén Andrassy-tér 19. sz. alatti telken az Andrassy-tér, Kölosey-utca és a telekből kihasítandó Arad szab. kir. városának ajándékozott vigadó-utca által határolt, a közszükséglet kielégítésére, egyben pedig Arad szab. kir. város diszére szolgáló vendéglátó palotát fog saját erejéből és tartalék alapjának javára emelni. A V e r t á n Adorján budapesti műépítész által elkészített építési terv szerint megkezdett ezen épület alapköve 1896. évi márczius hó 15-én lett elhelyezve. Ezen okirat az Aradi polgári takarékpénztár részvénytársaságnak 1896. évi február hó 24-én tartott hetedik évi rendes közgyűlésén jelen volt elnök, igazgatók és részvényesek előtt felolvasatott és aláíratott. Kelt Aradon, az U. sz. utáni 1896-ik évi február hó 24-én.

— Mérték alatt. Még néhány nap és az egész országban megkezdődik a sorozás. A honvédelmi miniszter már le is küldte Arad városához szigorú ukázt, hogy a sorozást az 1896. évi I-ső törvényczikk alapján főganasztársak, mely a beteg nyonczokra erős szigorítást tartalmaz, de nagyban megnehezít, az eddig divó szokást is, hogy az állításra kötelezettek más sorozóbizottság előtt is jelentkezhettek.

— Aradi czég csödben. G r ü w a l d Ferencz aradi üvegkereskedésében közel két hét óta folyt az árverés. A raktáron levő áruk több mint felét elárverezték már s most a mult hét végén a törvényszék kimondta a csödböt a czég ellen. Tömeggondnokul J e l f y János dr., helyettesül H a m v a s Károly dr.,

csödbiztosul B i l k e i P a p p Mihály törv. bíró lett kinevezve.

— Váróterem, mint téllkert. G y o r o k i levél útján értesülünk arról, hogy az ottani állomásfőnök az állomás II. osztályu várótermét virágai számára foglalta el. Az egész helyiséget tele rakta kaktussal, oleanderokkal, fikussal s más eftéle keleti és déli növényekkel, úgy, hogy az utazó közönség alig fér el. De ez még csak az egyik baj, ha m e l e g h á z z á alakította volna a várótermet, még csak valahogy kiállának, de bizony ott nem igen fűtöttek még a télen. Így az utazó emberiség, ha Györök felé viszi az utja s második osztályra váltott is jegyet, kénytelen a vonat beérkeztéig egyrészt a helyszűke, másrészt a hideg miatt a harmadik osztályu kevésbé hideg, de kevésbé illatos váróteremben tölteni el az időt. Valóban ideje volna, ha az illetékes hatóság figyelembe venné ezen állapotot s változtatást eszközölné.

— Iparhatósági ülés. Arad város iparhatósági megbízottai ma délelőtt tíz órakor ülést tartanak G r e é n Nándor iparosztályi rendőrhadnagy elnöke alatt.

— Az embert megették a farkasok. A nyári szállását ment meglekinteni S. J. a r a d i ur. A szállás a Demeter-utczában van, így közel a csálai erdőhöz, hol az ujságok hírei szerint farkasok is szoktak tanyázni. Érthető, hogy S. J. ur eszokból szörnyen megijedt, mikor látta, hogy a kert havának tetején három pár csizma fekszik — ü r e s e n. A farkasokra gondolt, kik télviz idején kiessik a passasérokot a csizmából. Később azonban elriasztotta magától a rémképeket, s jelentést tett a rendőrségnek, mely most a csizmákba embereket keres, kiket nem ettek meg a farkasok.

— Köszönetnyilvánítás. Néhai Schwitser Mór, hitközségi aljegyző ravatalára szánt koszoru megváltása fejében, az izraelita nőegylet javára adományozni sziveskedtek: úrv. Schwarz Lipótné urnő 3 frtot, úrv. Baruch Dávidné urnő 3 frtot és Salgó Pál ur 3 frtot. E kegyeletos adományokért hálás köszönetét fejezi ki Neumann-Fürst Mária, elnök.

HYMEN.

Koszlovszky Adolf aradi bádogos eljegyzette Sch w a r o z József helybeli polgár szép leányát J u l i s k á t.

GYÁSZROVAT.

† Ferencz Gedeon. Gyásza van az aradi ev. ref. egyháznak. Nyugalmazott agg lelkésze, F e r e n c z y Gedeon, mint őszinte részvétellel értesülünk, tegnap déli fél 12 órakor élte 67-ik évében elhunyt. A megboldogult hosszu évek óta betegeskedett, mely utóvégre is gyözelmeskedett felette s kioltotta életét. A halálos híre gyorsan szétterjedt a városban s általános részvétellel találkozott mindennütt. A család által kiadott gyászjelentés így hangzik:

Úrv. atyai Ferencz Gedeonné szül. Fésüs Krisztina a maga és az összes rokonság nevében is mély fájdalommal tudatja felejthetetlen férjének a t y a i F e r e n c z y Gedeon, nyug. ev. ref. lelkésznek 1896. február hó 25-én, d. e. 1/2 12 órakor, életének 67-ik s boldog házasságának 35-ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét. A boldogultnak hült tetemei február hó 27-én, d. u. 4 órakor fognak az Orozy-utca 17-ik számú házból, a helybeli közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Arad, 1896. február hó 25. Nyugodjék csendesen!

† Váradi Ferencz. A csanádi egyházmegyét és a hazai tűzoltóságot nagy veszteség érte, az egyházmegye egyik disze és a hazai tűzoltóság főpapja, V a r a d i Ferencz pápai kamarás, csákovai esperes-plébános Csákován elhunyt.

Várady halála bizonyára nemcsak megyénkben, hanem országsserte benső és mély részvétet fog kelteni. Mitaképe volt az igaz, jó hazafinak és mint lelki pásztor nagy tiszteltnek örvendett hívei között. Azelőtt Német-sághon volt plébános és csak néhány év előtt került Csákovára, hol csakhamar megvetette egy magyar leányiskola alapját, önmaga 5000 frttal áldozva a szép czéjra. Főpapja volt a hazai tűzoltóságnak, mely a rajongásig menő szeretettel vette őt körül. Három év előtt künn volt a tűzoltókkal Konstantinápolyban, hol oly ünnepeletésben részesítették, a minben csak kardinálisokat szokás részesíteni. A szultán pa-

lota-örsége fegyverbe állott és katonásan tiszteltgett a főpap előtt és mikor a tűzoltók disz-lakomáján S z é c h e n y i pasa kezét csókolt neki, az összes jelenvolt török főurak követ-ték példáját. Csikszentháromsági V a r a d y Ferencz pápai kamarás, szentszéki főnök, ke-rül. esperes, miniszteri iskola-látogató, a ha-zai tűzoltóság főpapja, a török Osman-rendjel tulajdonosa temesmegyei törvényhatósági bi-zottsági tag, stb. 50 éves volt és már 27 év óta működött a lelkeszi pályán, 1845-ben A r a d o n született és a minorita-atyák zár-dájában nevelkedett. A temetés tegnap dél-olött ment végbe, nagy részvét mellett. Béke poraira!

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi első betegsegélyző és temet-kezési egylet vasárnap délután rendkívüli vá-lasztmányi ülést tartott K o h n S. N. elnök-le mellett, mely igen látogatott volt. Kohn S. N. elnök, miután a belépő új tagok felvételét elintézték, több oly indítványt terjesztett a választmány elé, melyek életrevalóságuknál fogva a választmányi tagok osztatlan tetszésé-ben részesült. Az egylet a mostoha idők dac-czára ma 24,000 frtnál nagyobb vagyonnal bír, ami kizárólag ritka buzgóságú K o h n S. N. elnök és T e d e s c h i Viktor alelnök érdeme. A menházalap oly magas összeget ért el, hogy valószínűleg már a millenniumi-ünne-pély alkalmából a jótékonyági rendeltetésé-nek átadható lesz. Utólag elhatározták, hogy az évi közgyűlést jövő hó 10-én tartják meg. Ülés zárta előtt R o s e n b e r g Lipót meleg szavakban emlékezett meg az elnök érdemeiről, melyeknek elismeréséhez a teljes választ-mány is örömmel járult.

TANÜGY.

Iskolaszéki ülés.

Arad sz. k. város községi iskolaszéke f. évi február hó 28-án azaz csütörtökön délután 5 ór-á k o r a városház emeleti kis termében rendes havi ülését tartja, melyre a t. iskola-széki tag urak ezennel meghivatnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Arad szab. kir. város polgármesteré-nek átirata, P á s t o r Ferencz tanuló után a jelen iskolai évre kiszabott 1 frt tandíjnak el-engedése iránt.
2. Arad szab. kir. város tanácsának á-tirata, a vidéki illetőségű tanulóknak a tandíj-jal hátralékban maradásának megakadályozása iránt.
3. G e l l é r János és W l a c s i l Károly igazgató tanítók kérelme, az igazgatásuk alatt álló párhuzamos osztályokhoz képest igazgatói tisztelet díjuknak felemelése iránt.
4. Jelentés a templomutozai elleni leány-iskola igazgatói teendőinek ideiglenesen tör-tént ellátásáról.
5. Az iskolafelügyelő jelentése, az 1894 és 1895-ik iskolai év I-ső felében befolyt tandíj-összegekről.
6. Az iskolafelügyelő jelentése az iskola-mulasztásokról.

Aradon, 1896. évi február hó 25-én.]

SALACZ GYULA a. k.,
kir. tanácsos, iskolaszéki elnök.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Márczius 2. Waggongyári önkéntes tűzoltókar tánc-vigalma (Városliget.)

Álarczosbál.

— Febr. 24. —

Farsang utolsó napján tarka-barka álarczos sereg gyűlt össze a „Fehér Kereszt” táncstermében. Vasárnap estére volt ugyanis hirdetve az arad-csanádi egyesült vasutak „Szárnyas kerék” dal-körének monstre álarczos bálja.

As idei álarczos bál talán distingváltabb volt a tavalyinál, hanem a látványosságok és szóra-koztató mulatságok rendezése sokkalta lanyhább volt, mint azt az előző évben láttuk.

A bál sikere különben elég tisztességes volt és eléggé látogatott is. Az álarczosok minél na-gyobb számban való megjelenése után, a pajszán-kodás mindig nagyobb mérvet öltött, miközben nagyban folyt a korteskedés az álarczosok közt a legszebb, legvidámabb és legrutabb díjának el-nyerésére.

A táncdarabok szünetjeit a szórakoztató látványosságok töltötték be, így az oroszországi medve-tánc, a szentpétervári hósvatar, a jeruzsálemi nemzeti tánc, a kókus tánc, stb.

Tizenkét óra előtt vonult be Carneval hercege egész udvarával, hangos zenesszóval. A zenészek szintén az álarcosokból kerültek ki.

Nagy izgalom közepette folyt le a szavazás a díjakra. A legszebb maszka igen csinos ezüst órát nyert, az arcát azonban nem láthattuk, mert a lemaszkírozás előtt eltűnt. Jutalomtárgyát egy — úgy látszik — bizalmasa vette át.

A legvigább álarcos, Fogl táncosnő két üveg pesszót nyert. Ez a maszk egész estén keresztül avval a tudattal bolondította a jelenlévőket, hogy nő, csud a lemaszkírozás alkalmával tűnt ki, hogy egy fiatal ember.

A legrutább álarcos díját, valami csalmafenatu dobánytárgyat Grosz Miksa nyomdász tanoncos nyerte.

Asztán felhangzott a osigányzene és ennek hangjai mellett már sokkal vigabban folyt a tánc.

(=) **Hangversenyvel összekötött táncmulatság.** Az aradi ág. hitv. ev. egyház templom építési-alapja javára i. évi márczius 2-án, esteli 8 órakor, a Krispin-féle teremben, hangversennyel összekötött táncmulatságot rendez. Az előjelek után ítélve, ezen mulatság az ideai szövegek egyik legkedélyesebb mulatsága lesz, mert a rendezőség legfőbb törekvése oda irányul, hogy a szellemi élvezet mellett a fesztelen és kedélyes mulatozásra alkalmat nyújtson. A hangversenyen részt vesznek: Dancs Ferencz növendékével Krausz Vilmossal, dr. Lengyel Sándor megyei aljegyző, Vincze Miklós kir. törvényszéki bíró, Vass Ida kisasszony és Molnár Géza mérnök. A hangverseny után a táncmulatság veszi kezdetét. A tánc rendezésére közel 100, kedélyesen mulatni tudó fiatal férfiú kértetett fel, kik bizonyára még többeket is fognak magokkal hozni. Jegyek kaphatók: Ernő Gyula, Fejér Gyula, Maresch Gyula és Réthy Lipót és fia üzleteiben. Karzat-jegy a hely korlátoltságánál fogva csak 20 darab fog kiadni, melynek ára 1 frt.

(=) **A waggonyári munkások jövő hó 13-án a városi tancztermében táncvigalmat rendeznek, mint már jeleztük. A rendezőség ez úton tudatja a közönséggel, hogy a mulatság éjjelen a lövonatok folytonosan fognak közlekedni.**

(=) **A borosjenői úri kaszinó — írja levelezőnk, — f. hó 23-án este tartotta ujonnan épült, s díszesen berendezett helyiségében táncozal egybekötött megnyitó estélyét, mely alkalommal dr. Téglássy Gábor nyug. honvéd törzsorvos, mint a borosjenői kaszinónak 20 év óta tagja, bucsu estélyét tartotta. Jelen voltak a kaszinói tagok teljes számmal s a borosjenői honvédtisztikar élükön Vadássy Ambrus zászlóalj parancsnokkal. Az első tósztot dr. Csillag Ignác, egyleti igazgató az ünnepeit férfura mondta. A sikerült vigalmon a következő hölgyek voltak jelen:**

Asszonyok: Dr. Csillagné, Dr. Téglássyné, Bittóné, Tessényiné, Cseleyné, Csörgőné, Szajkóné, özv. Ferecsziné, Blaháné, Blauné, Szekendyné, Novákné, Stefflerné, Bogyeáné, Ráczné, Lövy Márkusné (Apatelek), Lövy Igáczné (Terova) stb.

Lányok: Tessényi Anna, Steiner Hedvig, Gart Emma, Klujsecs Katicza (Fusina) stb.

(=) **Jelmezball Gyomán.** Felette szépségekű jelmezballat rendezett a gyomai jótékony nőegylet a nagy-szálloda dísztermében. A mulatság élén Bró Bónedekné állott, ki a fényes ball anyagi és erkölcsi eredményeiben fáradságának legszebb jutalmát nyerte. A gyomai szép hölgyek nagy része elegans jelmezben jelent meg; a vidék is erősen képviselve volt. A balon megjelent Barabás Béla dr., a kerület orsz. képviselője is, nejevel együtt. A jelen voltak mindkettőjük lelkes ovációkban részesítették. Mi természetesebb, hogy a ball kivileg-kivirradtig tartott.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Február 26. (Kedd) Délután: A szókimondó asszonyok színműve; este: Az ujháziur, vigjáték.
Február 27. (Szerda) Bernardo Montilla, Echegaray színműve. (Előszór.)

— **Farsang a színházban.** Ősi szokás szerint farsang három napján délután előadások is vannak a színházban. Vasárnap délután a **Fene gyerekek**, este a **Ózigány**, tegnap délután a **Pele s kei nótárius**, este **Rip-Rip** ment s mindenik előadásnak elég szép közönsége volt. Ma is két előadás lesz: d. u. a **Szókimondó asszonyok** s a **Ujháziur**.

* **R. Réthy Laura** asszonyon kívül a szegedi színházhoz, **Makó Lajoshoz** szerződtek még a mi ismerős színészeink közül **Szilágyi Berta** hölgy, **P. Juhász Agnes** komika, **Bonis Lajos**, **Pethes Imre**, **Fenyéri Mór** és **Mezey Péter**.

* **Az Atheneum Képes Irodalomtörténetéből**, melyet **Béthy Zsolt** szerkeszt, megjelent a 30-ik füzet három ivnyi terjedelemben. Három magvas tanulmány van benne: **Baráth Ferenoz** Eötvösről, **Gyula Pálé Kemény Zsigmond**ról és **Sebestyén Gyuláé Népköltésztünkről**. Ez utóbbi történeti fejlődésekben s egészen új szempontok szerint tárgyalja a népköltészet termékeit, melyeknek — tudunkra — maga is szorgalmas és szerencsés gyűjtője. A szöveget ezuttal is nagyszámú kép illusztrálja. A **Karthauzi-lak**, **Eötvös avábhegyi nyaralója**, **arcsképe** és **siremléke**, **Keménynek ifjú s férfori arcképe**, **névalírása**, **szírija**, s egy régi bájos imádás **1578-ból**. Külön mellékletek: **Vörösmarty „Hazafiak”** oz. költeményének első fogalmazása s műveinek egykori illusztrációiból 4 kép van csatolva. A befejezéséhez közeledő nagyfontosságú vállalat körülbelül 35 füzetben fog megjelenni, s füzetenkint 40 krért kapható.

* **A cserebőrök.** Ez **Hercege Ferencz** új satirikus hosszabb elbeszélésének a címe. Közlése most kezdődött meg az **Uj Idők**-ben. Pompás illusztrációk még emelik e munka érdekességét, mint egyáltalán csaknem minden költeményét az **Uj-Képes** heti lapnak a csak most indult, már is oszdatatosan elterjedt **Uj-Időknek**. A most megjelent számot különben az addigiak között a legbecesebbnek tartjuk, különös érdekt senem pályázata **Pósa Lajos** új balatonai nótáit közli és ehhez való muzsika írásra szólítja föl a nagy közönségből azokat, akik — ha nem mesterségből is — zeneköltéssel foglalkoznak. A díj 300 korona. Mutatványszámot küld az „Uj-Idők” kiadóhivatalára. **Andrássy-ut 10. szám.**

TÁVIRATOK.

Ő Felsőge hadi parancsa.

Budapest, február 25. (Saj. tud. táv.) Holnap megjelenik a hadiparancs **Albrecht főherczeg** halálára. — A hadiparancs így hangzik:

Zászlóink lehajlanak, a lövegek utolsó üdvözlete eldördül **Albrecht főherczeg** tábornagy tiszteletére. Fájdalmat gyászszal meghajol az összes véderő és haza velem és hazámmal együtt azon pótolhatatlan veszteség előtt, melyet a mindenható akarata reánk mért. A bámulat a tenkölt szellemmel és forrón érző szívvél, teljesen és egészen a hadseregnek szentelt tartalomdus életiránt, a felkesedés a nemes herczegért, a ki híven önmagához viharokban és veszélyekben soha nem ingadozott, aki mint győzelmes hadvezér hadseregem díszes és büszkesége volt; és mindamaz érzések, melyek most kifejezés után törekednek, mindezek megnyilatkoznak és megdicsőülnek, mélyen érzett háladatoságban a seregek ura iránt, aki az agg tábornagyot, mint választottainak is egyik legkiválóbbját, az emberélet majdnem legvégső határáig tetterő és teljes épségében megtartotta. **Albrecht főherczeg** örökké tartó emléke megmarad, épp úgy, mint ama babérkoszoru, mely a navarrai és cusztózzai hőst díszíti, hadseregem, mindkét honvédségem és hadtengerészetem részére, mint a hűségnek, állhatatosságnak és győzelemben vetett hitnek állandó védpalástja. — Elrendelem, hogy a 44-ik számú gya-

logezredem, a 9-ik számú dragonyos ezred és az 5-ik számú hadtest tüzérezred örök időkre **Albrecht főherczeg** tábornagy nevét viseljék.

Kelt Bécsben, 1895. február 26.

Ferencz József, s. k.

Kitüntetett miniszteri tanácsos.

Budapest, február 25. (Saj. tud. táv.) **Kilényi Hugó** miniszteri tanácsos a kereskedelmi miniszteriumban a **Lipótrend lovagkeresztjét** nyerte. A kitüntetést a **Hivatalos lap** legközelebbi száma hozza.

A Justh-párt.

Budapest, február 25. (Saj. tud. táv.) A **Justh-párt** napról-napra gyarapodik. Tegnap **Balogh János** tudatta **Justh Gyulával**, hogy csatlakozik hozzájuk s így vele immár a megtisztult függetlenségi párt 35 tagból áll.

A **Polónyi-Ugron-Bart** a krampusz tarthat azonban még további veszteségtől. A pártban maradtak közül ugyan már is többen kezdik megsokalni a krampusz néppárti és **Apponyista** hajlandóságait s csatlakoznak **Justhékhoz**. — **Visontai Somáról** már is beszélnek, hogy kilépett volna. Ezt a hirt azonban **Visontai** maga még nem erősítette meg.

Ellenben **Justhék**kal a legközelebbi napokban már egyesülni fognak **Eötvös Károlyék**, akik csak a **Justh-párt** megalakulását várják, hogy az egyesülést kimondják. Így tehát már bizonyos, hogy a **Justh-párt** lesz a nagyobb s a **krampusz-gárda** a töredék. Remélhető, hogy rövid idő alatt teljesen is — összetörik.

Egyelőre kedden ismét konferenciának, hogy **Justh** helyébe elnököt válasszanak. Elnök-jelöltjük a klerikális **Szedarkényi Nándor** és ha tényleg megválasztják, a klerikális külső enyhítésére **Hóitsy Pált** teszik meg alelnöknek.

Budapest, február 25. (Saj. tud. táv.) **Justh** elnöktele alatt megalakult ujonnan a függetlenségi és 48-as párt és a „Bud. Tud.” értesülése szerint a legközelebbi napokban egyesül az **Eötvös-frakcióval**. Az ujonnan megalakult pártot annyi szélsőbaloldali képviselő értesítette hogy az ujonnan alakult pártba belépni akarnak, hogy az új párt, bár mindazon képviselőket, kik az egyházpolitikai kérdésben nem voltak feltétlenül megbízhatók, egyenesen elutasítja, mégis legalább 52 tagból fog állani. Mihelyt **Kossuth Ferencz** megérkezik, az ujonnan megalakult párt programmszerű kiáltványával lép az országos közvélemény elé.

Budapest, február 25. (Saj. tud. táv.) **Puttony Mór** bejelentette kilépését az **Ugron-frakcióból**. A **Justh-párt**ba belépett **Barabás Béla** és **Hentaller Lajos**.

Pályadijnyertes vigjáték.

Budapest, február 25. (Saj. tud. távirata.) Az akadémián **Bánffy Dezső** br. miniszterelnök 400 frtos pályadíját **Somló Sándor** „Zsolt vezér ifjusága” című vigjátéka nyerte el.

Megkerült gyilkos.

Hódmező-Vásárhely, február 25. (Saj. tud. táv.) Ezelőtt néhány évvel a **Kóti házaspárt** meggyilkolva találták. A gyanu **Megyeri Kóti Imrére** hárult, ki két ízbenült vizsgálati fogságban és mindkét ízben kiszabadult. A gyilkosság alkalmával nagymennyiségű arany is eltűnt és tegnap rá-

jöttek, hogy Kótiné aranyat váltott be. Kótit újra letartóztatták. A vizsgálat folyik.

Wladimir nagyherceg Bécsben.

Bécs, február 25. (Saját tud. táv.) Wladimir nagyherceg délután 4 órakor ideérkezett. A pályaudvaron a király és az összes főhercegek valamint az orosz nagykövetség fogadták. Wladimir megcsókolta a királyt és kezét szorított vele, azután ellépett a diszszázad előtt.

Steiner püspök — antiszemita.

Bécs, február 25. (Saj. tud. táv.) Itt a napokban hire járt, hogy az osztrák klerikális antiszemita párt memorandumát egy nem osztrák püspök nyújtotta át a pápának. Bécsi politikus körökben úgy tudják, hogy ez a nem osztrák főpap — Steiner Fülöp székesfehérvári püspök. Ha pedig igaz, amit jelentettek, hogy a pápa határozott hangú encyklikát fog kibocsátani a bécsi szocialista antiszemitákra, akkor Steiner püspök ur meglehetősen megnyult ábrázattal fog visszatérni Rómából rezidenciájába.

Lengyel gymnasium.

Bécs, február 25. (Saj. tud. táv.) Az egyesült német baloldal és a lengyel klub kiváló vezéregyéniségei között a legutóbbi napokban tanácskozások folytak, melyekben az iránt történt megállapodás hogy a lengyelek kötelezzék magukat a Cilliben létesítendő szlovén gymnasiumra vonatkozó szavazástól oly nagy számban távol maradni, hogy ez által az illető költségvetési tétel elvetése biztosítva lenne. Ezzel szemben az egyesült német baloldal kötelezi magát, hogy egy Teschenben létesítendő gymnasium elé semmiféle akadályokat nem fog gördíteni.

Elutasított exminiszter.

Róma, február 25. (Saj. tud. távirata.) Giolitti volt olasz miniszterelnök titkos kihallgatást kért a királynál. Kérésével azonban elutasították.

Tolstoj a csár ellen.

Pétervár, február 25. (Saját tud. táv.) A csár beszéde ellen intézett nyílt levél című proklamáció szerzőjének Tolstoj Leo grófot mondják.

KÖZGAZDASÁG.

Takaréktári közgyűlések.

Az elmúlt vasárnap Aradnak két virágzó pénzügyi tartóztartotta meg évi közgyűlését: d. e. 10 órakor a polgári takarékpénztár, 11-kor pedig az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár.

Mindkét helyen nagy számban jelentek meg a részvényesek s meleg érdeklődést tanúsítottak a gyűlések iránt.

A polgári takarékpénztárnak a rendes ügyeken kívül érdekes elintéznivalói voltak, nevezetesen az alaptőkefelemelés, az alapszabályok módosítása, a vigadó építése stb. A közgyűlésen Pless Mór vezértitkár egyhangú határozattal vezérigazgatóvá léptették elő s fizetését felemelték, egy szerszámjegyzőkönyvi köszönetet szavaztak neki az intézet záloglevélüzletének felvirágoztatásáért szerzett bokros érdemeiért.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlésén szintén örvendetesen vették tudomásul a részvénye-

sek azt a nagy fellendülést és virágzást, mely az intézet minden üzletágában konstatalható, a miben az orosz-látrész Heinrich Sándor vezérigazgató fáradhatatlan működését illeti.

A két közgyűlésről részletes tudósításunkat az alábbiakban adjuk:

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése.

— Febr. 24. —

Délelőtt 11 órakor folyt le az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése, melyen Zselénzky Róbert gróf elnökle mellett jelen voltak:

Heinrich Sándor, Salacz Gyula kir. tanácsos, Szathmáry Gyula kir. tanácsos, Vásárhelyi Béla, Vég Aurél, Bohus István, ifj. Takácsy Sándor dr., Vásárhelyi László, Szalay Antal, Hegedűs László, Dáni János, Hidegh Kálmán dr., Nachtnébel Ödön, Urbán Iván, Révész Adolf, Fribeiss Miklós, Keresztes Gyula dr., Ormos Péter, Weidenfeld Lajos, Szentpéteri Antal, Kell Lipót dr., Szathmáry Mihály, Tolnay János dr., Szontagh Gyula, Wadowszky Gusztáv, Vas Gusztáv, Inkei Emil, Maresch Gyula, Goldschmidt Sándorné, Rosenberg Miksa dr., Bund Henrik, Telmányi Emil, Dániel Endre, Medveczky Ede, Pichler János, Apor Gyula, Mezey Andor, Kristóffy Ferencz, Dálnoki Nagy Lajos dr., Institórisz Kálmán, Szilágyi Ede dr., Purgly János.

Az ülést Zselénzky Róbert gróf nyitotta meg, örömeinek adva kifejezést a fellett, hogy a részvényesek ilyen szép számban jelentek meg. Konstatalja azután a gyűlés határozatképességét, a mennyiben 1061 részvény képviselőben 43 részvényes jelent meg.

Felkérte azután a jegyzőkönyv vezetésére Heinrich Sándort, hitelesítésére pedig Bund Henriket, Szontagh Gyulát és Kell Lipót dr.-t kérte fel.

Ezután az igazgatóság évi jelentése került felolvasásra, melyből kivonatolva adjuk a következő részt, mely élénken tárja élénk ezen pénzügyi hatalmas gyarapodását.

Az elmúlt 1894 ik év üzleti eredményei a következők:

Bevételek: 3,435,698 frt 78 kr. Leszámlítási tétel álladéka 1894. decz. 31-én 2 millió 170,783 frt 80 kr. Folyó számlai adósk 1,906,572 frt 43 kr. Előlegezés értékpapirokra 33,308 frt. Jelzálogos kölcsönök 920,467 forint 67 kr. Pénztári álladék 108,225 forint 92 kr.

A felügyelő bizottság a maga jelentésében a választmány és igazgatóságnak a kitüntetett 70,582 frt 03 kr tiszta nyeresemény felosztását tárgyaloz és az évi jelentésben foglalt azon javaslatához, hogy ebből 25,000 forint a befizetett 500,000 frt alaptőke 5 százalékos kamatai fejében az 5-ik számú szelvények bevonása mellett kifizetessék, 900 frt a felügyelő-bizottság díjazására fordítsassék, 44,682 forint 06 kr pedig a tartalék-alaphoz csatolassék — hozzájárul és a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

Az évi jelentésből kitűnik, hogy az elmúlt évben mint a többi pénzügyi intézetnek, úgy a takarékpénztárnak is nehézségekkel kellett küzdenie, mert különösen a mezőgazdasági termények rohamos árnyalása folytán a hiteligenyek fokozottabb mértékben való kielégítése következett; mindennek dacára az intézet öntudatos, szilárd léptekkel haladt tovább célja felé, hogy betöltsse hivatását. Elhatározatott, hogy az 1894. évre kitüntetett 70,580 frt 06 kr nyeresemény a következőképpen osztassék el.

a) az 500,000 frt alaptőke 5% kamataira 25,000 frt fordítsassék, mely összeg a múlt évi közgyűlés határozatának megfelelően az 5. számú szelvény beváltása mellett már f. évi január elején kifizetett;

b) a felügyelő-bizottság díjazására fordítsassék 900 frt;

c) a fennmaradó 44,682 frt 03 kr. pedig a tartalék-alaphoz csatolassék; a tartalék-alap eszerint jelenleg 428,669 frt.

Következett az alapszabályok módosítása. Vásárhelyi László tartalmas és nagy szakavatottságra valló beszédben fejtette ki azon vezér-elveket, melyek az alapszabályok módosításánál irányadók voltak, kiemelve, hogy az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár az egyedüli az országban, mely ugyszólván minden erejét a tartaléktőke gyarapítására fordítja.

A módosítások lényegökben a következők: Az 1. §-ba bevetetett a cég német és francia szövege.

A 3. §. odamódosul, hogy az együttes cégjegyzésre egy igazgatósági tag és az igazgatóság által kirendelendő hivatalnok is felless jogosítva.

A 13. §. módosítása abból áll, hogy az évi tiszta nyereseményből első sorban és feltétlenül 15 frt. osztalékra fordítsatik, a fennmaradó nyeresemény többlet a tartalék-alaphoz csatoltsatik mindaddig, míg ez 500 ezer frtra kiegészítve nem lesz Amennyiben ez összeg eléretik, az esetleges további javadalmasítás felett a közgyűlés fog határozni.

Az 57. §. odamódosul, hogy a közgyűlés határozatképességéhez 20 részvényes jelenléte szükséges, kik legalább is 500 részvényt képviselnek.

Az 58. §. szerint pedig a közgyűlésen egy részvényes 100 szavazatnál többet nem gyakorolhat.

A tiszta jövedelem felosztását tárgyaló 92. §. lényeges módosításban szenvedett. A tiszta nyereseményből ugyanis első sorban részvényenként 15 frt. az ezután tenmardó nyereseményből 20 százalék az igazgatóság jutalékára fordítsatik, a hátramaradó nyeresemény összeg pedig a tartalék-alaphoz csatoltsatik rendeltetett.

Ezzel a tárgysorozat kimerítettén, a gyűlés az elnök nagy elttetésével mellett bezárított.

A polgári takarékpénztár közgyűlése.

— Febr. 24. —

Műlek Lajos dr. elnökle alatt jelen voltak: Bonta Döme, Pless Mór, Boros Vida, Péterffy Antal, Sarlot Domokos, Vizer Péter, Víz István, Szathmáry Gyula alispán, Hirschmann Simon, Waldner Dávid, Gruber Hugó, Raucher Adolf, Eliás Izidor, Schreiber Fülöp, Herold Rezső, Sándor Mór, Kollmann Mór, Schannen Béla, Remetey István, Kónya Lajos, Auerbach Miksa, May János, Kohn Zsigmond, Szathmáry Mihály, Sármezey Akos, Varga József, dr. Schwarcz Jenő, Weisz Dávid, Csámszky Lajos, Réthy Lipót, Domonkos Lajos, Mihálik József, Stoll Károly, Becsey Hugó, Lusztig Mór, Lészay Sándor, Wadowsky Gusztáv, Csik János, Hermann Gyula, Gruber István, Kövesdy Ignác, id. Sármezey Antal, Weinberger János, Nikolits Péter, Berán Antal, Czankor László, Brusch Alajos, Waldner Károly, Wechsler József, Lamberger Lajos, Mitter Izidor dr., Réthy Viktor, Keresztes Gyula dr., Tefner Ignác, Winter Adolf, Simay István, Nemes Zsigmond, Reinhardt Fülöp, Verbos Ádám, Maresch Gyula, Simalya Mihály, Vizer Lajos, Sonnenfeld Károly.

Műlek Lajos elnök üdvözlö a tekintélyes számban megjelent részvényeseket s előre bejelenti, hogy ezen a közgyűlésen igen fontos ügyek fognak tárgyaltsatik, melyek az intézet jövőjére messze kiható erővel bírnak s megérdemlik a részvényesek türelmét, figyelmét. Meg van győződve arról, hogy a részvényesek most is bölcsen, legjobb belátásuk szerint fognak határozni s ezzel az intézet ügyeit előbbre vinni, szemük előtt tartva a nagyközönség, az intézet érdekét és saját érdeküket. Konstatalja, hogy a közgyűlés határozatképes, a mennyiben 58 részvényes 600 részvényt deponált, 558 szavazattal. Midőn tehát az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésére Pálma i Lajos drt, hitelesítésére pedig Herold Rezsőt, Kónya Lajost és Raucher Adolfot kéri föl.

Következett a napirend első tárgya, az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése, melyeket a helyi lapok egész terjedelmükben hoztak s így a részvényesek nem kívánták azok felolvasását. Részünkről szintén felmentve érezzük magunkat a jelentés k újabb ismertetése alól, csupán azt említjük meg, hogy a felügyelő bizottság teljesen hozzájárul az igazgatóságnak előbbi felosztási tervezetéhez: A tiszta nyereseményből 64613.47 frt első sorban a forgalomban levő elsőbbségi kötvények utáni 6% kamat 4800 frt fennmaradó 59813 frt 34 sr, Ebből: 10% a tartalék-alapra 5981 frt 34 kr, 2% a nyugdíj alapra 1196 frt 26 kr, 8% az igazgatóságnak 4785 frt 4 kr, 2% a felügyelő bizottság részére 1196 frt 26 kr, 2% a vezértitkár jutalma 1196 frt 26 kr, 1% a tisztviselők jutalma 598 frt 13 kr, 14953 frt 29 kr, 44860 frt 18 kr, elővezetés az 1893. évről 1754 frt 48 kr, 46614 frt 66 kr. Ebből a tartalék-alap rendkiv. dotációja 10018 frt 66 kr. A nyugdíjalap 1200 frt. Közszélokra 80

frt. 9 frt osztalék 3000 részvényre 27000 frt, 39018 frt 66 kr. Maradvány az 1895. évi nyemremény számára 7596 frt.

Mindkét jelentés tudomásul szolgált, a mérleg- és költségvetésről szintén hozzászólás nélkül, egyhangúlag elfogadták. Az osztalék folyó hó 25-től kezdve fizetetik ki az intézet pénztáránál. A felmentés az igazgatóság-
nak és felügyelő bizottságnak megadatott.

Második tárgy volt az igazgatóság-
nálunk már szintén egész terjedelmében köz-
vetett jelentése a redout-építkezés
ügyéről. Múlek Lajos dr. feleslegesnek
tartja, hogy ebben a kérdésben most lépésről-
lépésre tájékoztassa a részvényeseket, mert a
körülmények teljesen ismeretesek. A közgyű-
lés jóváhagyólag tudomásul vette a jelentést
s megbízást adott az igazgatóság-
nak, hogy az építkezés ügyét tovább vezesse.

Következett a harmadik tárgy, az alap-
tőke és a vezértitkár fizetésének fel-
emelése s az alap-
szabályok meg-
módosítása. Az erre vonatkozó igazgatósági
javaslatot szintén egész terjedelmében köz-
vetük. Mint tudva van, az igazgatóság célsze-
rűnek találta az alaptőkét 100,000 frt névérté-
kű részvény kibocsátásával felemelni. A rész-
letek erre vonatkozólag teljesen ismeretesek.
Az új részvények lefizetése után az intézet
alapvagyonra 715,000 frtból fog állani és pe-
dig részvénytőke 500,000 frt, tartalékalapok ez
év dotációval 155,000 frt, új kibocsátás ál-
tal szerzendő alap 60,000 frt. Tekintettel arra,
hogy az intézet alaptőkéjének, forgalmának,
üzletkörüének és nyereségének évről-évre ta-
pasztalt emelkedése, első sorban az intézet
vezetője Pless Mór vezértitkár érdeme,
ennek elismerésül az igazgatóság indítatva
érzi magát tisztí fizetését 1895. január 1-től
kezdődőleg 4000 frtra felemelni s ennek szo-
kásos jóváhagyás végetti bejelentése mellett
javasolja, hogy Pless Mór vezértitkár az in-
tézet vezérigazgatójává neveztes-
sék ki.

A záloglevelek nagyobb mérvű kibocsátá-
sával a felügyelő bizottság munkássága is fo-
kozottabb mértékben vétetvén igénybe, javas-
solják, hogy a felügyelő bizottság tiszteletdíja
évi 1500 frtban állapítsák meg. Végül kéri
a közgyűlést, hogy tekintettel arra, misze-
rint az igazgatósági tagok száma az alapsza-
bályok 160. §-a értelmében két taggal szapo-
rodott, az igazgatóság eddigi 8 százalékos jutalé-
kát 10%-ra emelje fel.

Egyhangú helyesléssel emelte mindezen
javaslatokat határozattá a közgyűlés. Az alap-
szabályoknak ezen értelemben való s Pál-
má y dr. által előolvasott módosítása szintén
elfogadtatott.

Múlek Lajos dr. az igazgatóság nevé-
ben köszönetet mond a részvényeseknek azon
egyhangú bizalomért, melylyel az alaptőke fel-
emeléséhez s az alapszabályok módosításához
hozzájárultak. Biztosítja őket, hogy az igaz-
gatóság mindenkor az intézet fejlesztését s a
részvényesek és a közönség elismerésének ki-
vívását tartja és fogja tartani működésében
fő céljának. Köszöni továbbá, hogy méltá-
nyolják a részvényesek Pless Mór vezér-
igazgatóban a munka és becsületesség embe-
rét, a ki törhetlen ambícióval küzd a közös
érdek előmozdításán. Udvozzli Plessét, mint új
vezérigazgatót, mert meg van győződve ar-
ról, hogy ez a cím nem fogja lankasztani
munkásságát, a mit a jövőre is kér tőle.
(Általános eljenzés.)

Nemes Zsigmond dr. különösen harg-
sulyozza Pless Mórnak azon érdemeit, melyet
a fiatal intézet záloglevélüzlete körül kifejtett
s melynek eredménye az, hogy az aradi pol-
gári takarékpénztár záloglevelei ma a bécsi
börzén kotiroztatnak. Indítványozza, hogy a
záloglevélüzletnek ezen magas fokra való
emeléséért a közgyűlés külön is tejezze ki ei-
smerő köszönetét a vezérigazgatónak.

Múlek Lajos dr. örömmel veszi tuda-
másul Nemes dr. indítványát s kimondja az
egyhangú határozatot, hogy az indítvány jegy-
zőkönyvbe iktattatik. (Eljenzés.)

Pless Mór nagyon hálásan köszöni az
igazgatóság és a részvényesek jó indulatát és
bizalmát, melyet ma is tanúsítottak az ő sze-
mélye iránt. Az elismerést azonban a Nemes
dr. által említett indoklás alapján nem fo-
gadja el csak a maga személyére, mert e te-
kinthetben oroszlanrész illeti meg Bonts
Döme kir. tanácsost. Indítványozza, hogy a
közgyűlés ezért neki jegyzőkönyvi köszönetet
szavazzon.

Ez az indítvány is helyesléssel elfogad-
tatott.

Múlek Lajos dr.: Következik két igaz-
gatósági tag választása. Az igazgatóság aján-
latából B o z s n y a y Mátyást és B a r s b á s
Béla dr.-t hozza javaslatba. Mindkettő egy-
hangúlag megválasztott.

A felügyelő bizottság tagjaivá újból egy-
hangúlag megválasztottak B o r o s Vida el-
nöklete alatt K o h n Zsi mond h. elnök,
S a r l o t Domokos, M i t t l e r Izidor dr. és
S z a t h m á r y Mihály.

A bírálati választmány tag-
jainak száma 36-ról 40-re emeltetett fel. En-
nek tagjaivá egyhangúlag megválasztottak:
Auerbach Miksa, Brusch Alajos, Csámszky
Lajos, Csapreghy Mihály, Dániel Endre, Do-
monkos Lajos, Fajér Gyula, Floreszku György,
Kneffel Lajos, Fromm Frigyes, Glück Károly,
Hirschmann Simon, Keresztes Gyula dr., Kri-
ván János, Lustig Mór, Lukácsy Lajos, Ma-
gyary Ferencz, Maresch Gyula, May János,
Mihálik József, Millig József, Nemes Zsig-
mond dr., Nikolics Péter, Pászto N. J., Pé-
terffy Antal, Reinhart Fülöp, Sármezey Akos,
Simon István, Szabó József, Szalay Manó,
Szathmáry Gyula, Steiner Jakab, Stoll Ká-
roly, Verbos Adám, Vertán Osakar dr., Virágh
Lajos, Wadowsky Gusztáv, Waldner Dávid,
Weiler Rezső, Zemplényi Sándor.

Mittler Izidor dr. indítványozza vé-
gül, hogy a közgyűlésjegyzőkönyvileg fejezze
ki köszönetét az igazgatóság-
nak odaadó munkásságáért. Az indítvány általános helye-
léssel elfogadtatott.

Múlek Lajos dr. még egyszer köszöne-
tet mond a megjelent részvényeseknek s több
tárgy hiányában a közgyűlést berekeszti.

Végezetül a jelen voltak aláírták az eme-
lendő vigadó-épület alapkövébe leteendő ok-
mányt.

Aradi gazdasági-egylet választmányi ülése.

— Február 24. —

Gazdasági egyletünk választmánya vasár-
nap déntán Aradon gróf Zselénszky
Robert egyleti elnök vezetése alatt szépen lát-
ogattott ülést tartott. Jelen voltak az elnökön
kívül: V á s á r h e l y i Béla és V á s á r h e-
l y i László alelnökök, Friebeisz Miklós,
Kintzig János, Konopy Kálmán,
Nachtnébel Odön, Purgly János,
Sármezey Manó, Sármezey Arpád,
Török Béla, Urbán Iván, Varghalm-
re, Zikó János vál. tagok és dr. M a r s c h a l l
Lajos titkár.

Elnök a megjelent vál. tagokat szívélye-
sen üdvözlővén, előadja, hogy a választmányt
egyrészt a folyó ügyek elintézése végett, mas-
részt pedig a végből hívta össze, hogy eszme-
csere tárgyává tegye a gazdasági egylet vi-
szonyát a vármegyei mezőgazdasági bizott-
sághoz.

Erre a titkár mutatta be a beérkezett
fontosabb miniszteri leiratokat. Ezek között
különbe felemlítést érdemel azon leirat, mely-
ben tudatja a miniszter, hogy Wolf Lipót és
fiai borkereskedő cég ruszti telepéről, va-
lamint általában Ruszt város határából a szőlő-
vesszőnek, ugyancsak a szőlőtőke egyéb ré-
szének s a használt szőlőkaróknak bárhova
leendő kivitelét, a nevezett cég szőlőjében
konstatált „gommose bacillaire“ (mézgásodás)
új szőlőbetegség elhurocolásának megakadá-
lyozása céljából betiltotta. A választmány,
tekintettel arra, hogy a betegség a szőlőnövé-
nyen nem konstatalható, mindjárt fellépésének
első évében a kiviteli tilalmat, illetve zár alá
helyezést mindazon szőlőkre kiterjesztendőnek
tartja, melyekben az utolsó két évben Ruszt
város határából szőlővesszők szállítottak. Ily
értelemben a földmívelésügyi miniszterhez
felterjesztés fog intézteni.

Ugyancsak a szőlők újratelepítésének
előmozdítása érdekében elfogadta a választ-
mány a titkárnak azon indítványát, melyszerint
a kereskedelmi miniszter ur felkérendő, hogy
a trágyaszállításra az eddignél olcsóbb, az
önköltségig lemenő díjtételt engedélyezzen.
Hasonló megkeresés intéztek az aradi és
osonádi egyesült vasutak igazgatóságához is.

A osonadmegyei gazdasági egylet meg-
küldte a jégbiztosítás körül fennálló sérelmek
orvoslása iránt Mezőhegyesen a múlt év őszén
megtartott gazdakongresszus eredményét ma-
gában foglaló jegyzőkönyvet, kérvén, hogy a
gazdák szövetségi biztosítását az aradi egy-
let is tanulmányozza és annak eredményét a

szövetségbe lépett gazdasági egyletek legkö-
zelebbi nagyülésére küldje be. Az ügy ta-
nulmányozására Vásárhelyi László alelnök ké-
retett fel.

Szóba került ezután a f. évi május hó
19—23 napjain Budapesten tartandó III. or-
szágos gazdakongresszus, melyen az egyletet
az elnök fogja képviselni. A választmány el-
határozta továbbá, hogy tagjait a kongresszuson
való személyes részvételre is külön felhívja, vé-
gül kimondta, hogy a kongresszuson tárgyalás
alá kerülő ügyek előzetes megvitatásáig addig
bele nem megyen, míg az előadói javaslatok
előtte nem lesznek.

Ezután több közösgnek, melyek a gazd.
egyletnek részletfizetésre vásárolt tenyészbikák
vételárával még tartoznak, a folyó év őszéig
terjedő halasztás engedélyeztetett.

Mintén a tagok sorába Vásárhelyi Jó-
zsef, Urbán Péter, Pless Mór és Gróftner Vik-
tor fővételettek, a titkár jelentette, hogy Arad-
megye alispánjának megkeresése folytán az
igazgatóság kijelölte az Aradvármegye terü-
letére is a mezőgazdaságról és a mezei-
rendéségről szóló törvény értelmében alakít-
tandó mezőgazdasági bizottság tagjait, kiket
a vármegyei törvényhatósági bizottság meg-
is választott. Együttal beterjesztetett a felső
tisza vidéki gazdasági egyesület pártolás vé-
gett megküldött javaslata a gazdasági egye-
sületeknek vármegyei mezőgazdasági bizottsá-
gokként működésük és hatósági jogkörrel
felruházása érdekében. Erdekes és hosszant-
tartó eszmecsere után az elnök kimondta a
választmány határozatát, hogy Vásárhelyi al-
elnök alaposan megokolt indítványához ké-
pest, hogy a gazd. egylet, mint a gazdák ér-
dekképviselőre szervezett testület külön to-
vábbra is fenntartandó, működésének főágát
eszentul is közérdeklő gazdasági ügyek képez-
zék, a mellett igyekezni fog az összeköttetést
a vármegyével eszentul is fenntartani, végül
felkéri Aradmegye alispánját, hogy a mező-
gazdasági bizottság működési programját
a gazd. egyletnek mutassa be, hogy az a me-
zőgazdasági bizottságot hasznosnak felisme-
rendő munkásságában támogathassa és ellen-
őrizhesse.

Zikó János felszólalása folytán élénk
vita folyt az állam által behozni kívánt
szeszegyedárúság felett, ugyancsak
az adóreform tervezete felett, melyet
Vásárhelyi László alelnök hozott szóba. Mind
a két kérdés közlőrel érdekelvén a gazdakö-
zönséget, a választmány elhatározta, hogy
ezen összegekkel behatóan foglalkozni fog a
gróf Zselénszky Róbert elnöklete alatt két
albizottságot küldött ki ezen ügyek tanulmá-
nyozására és javaslattételre. Ezzel azután a
vál. ülés véget is ért.

Aradvárosi

Évadbérlet
142. szám.

színház.

Havibérlet
2. szám.

Kedden, 1895. február 26-án

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, félórakkal:

A szókimondó asszonyosság.

(Madame Sans-Gené.)

Színmű 1 előjáték és 3 felvonásban. Irta: Sardou Viktor
Fordította: Fáy J. Béla és Makó Lajos.

Kezdeté 3 $\frac{1}{2}$ órakor.

Este bérletfolyamban:

Az új háziur.

Böhöszat 5 cselemben. Irta: Henri Chivot. Fordította: Fáy
J. Béla.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Február 25. —

Náder szálloda: Ságny Endre telekkönyvesető, Ba-
tonya. Gróf Károly bírósági végrehajtó, Batonya. Dr. La-
katos Arpád ügyvéd, Batonya. Georgievits Miklós, Bato-
nya. Ilman Ede magá zó, Déva.

Arany Kalos szálloda: Weiss Samu kereskedő, Ke-
rülés. Weiss Sándor gazdálkodó, Seprős.

Felelős szerkesztő Vass Géza.

3534/951

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszterium rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy Budapesten f. évi márczius hó 18—27-ig, Kassán márczius 26-tól április 4-ig, Kolozs-Monostoron április hó 1-től 10-ig gyümölcsészeti tanfolyam rendeztetik.

A részletes pályázati hirdetmény a városház kapuján megtekinthető.

Arad, 1895. február 16-án.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak.

29575/L. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak szentesi osztálymérnökségénél egy irodaszolgái állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszázötven forint, illetve 1895. évi július hó 1-től 250 frt, azaz kétszázötven frt évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott kiszolgált katonai altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. t.-cz. értelmében jogosultsággal bírnak és pályázni óhajtanak,

hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat — melyben a vasuti szolgálatra képesítő, 35 évet meg nem haladó koron, ép egészséges testalkaton kívül a magyar nyelv szóval és írásban való bírása, a számolás elemeiben való jártasság, valamint a magyar honpolgárság kellően igazolandó — következő cím alatt: »A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon. Pályázat irodaszolgái állásra» borítékba zárva legkésőbb 1895. évi márczius hó 1-ig terjesszék be; minthogy az ezen napon túl beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A kérvényre 50 kr. bélyeggel még el nem látott mellékleteire pedig egyenként 15 kr-os okmánybélyeg teendő.

Aradon, 1894. december 24-én.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,10	4,00	1,37
Csaba	2,23	5,55	4,35
Kétegyháza	2,54	6,18	5,08
Lőkősháza	3,12	—	5,26
Kurtios	3,28	6,37	5,43
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	3,55	6,55	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,30	8,20	9,45
Sofronya	11,46	—	10,02
Kurtios	11,58	8,38	10,16
Lőkősháza	12,14	—	10,35
Kétegyháza	12,37	9,03	11,—
Csaba	1,28	9,25	11,45
Szolnok	4,31	11,22	3,00
BUDAPEST érkezik	7,35	1,20	6,30

Erdély felé.

	d. n.	reggel	d. n.	este
ARAD indul	2,30	6,35	4,30	7,05
Glogovác	2,44	6,46	4,42	—
Györök	3,15	7,07	5,03	—
Paulis	3,32	7,18	5,14	—
Radna-Lippa	3,58	7,35	5,32	7,50
Konop	4,30	7,58	5,56	—
Borzova	4,50	8,14	6,12	—
Tótvárad	5,21	8,38	6,41	—
Soborsin	5,40	8,56	7,00	8,51
Piski	—	11,04	9,38	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,25	11,18
Tövis érkezik	—	1,20	11,54	11,40

Erdély felől.

	éjjel	éjjel	este
Tövis indul	3,36	3,19	1,35
Gyulafehérvár	3,59	4,04	2,14
Piski	5,05	6,05	3,59
Soborsin	6,33	8,21	4,00
Tótvárad	—	8,40	4,21
Borzova	—	9,09	4,50
Konop	—	9,25	5,09
Radna-Lippa	7,39	9,58	5,47
Paulis	—	10,11	6,02
Györök	—	10,25	6,18
Glogovác	—	10,48	6,47
ARAD érkezik	8,10	11,00	7,00

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	délut.
ARAD indul	5,18	8,56
Sofronya	5,31	4,18
Kurtios	5,44	4,45
Lőkősháza	6,00	5,18
Kétegyháza	6,18	6,13
Kigyós	6,31	6,37
Csaba	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délut.	délut.
NAGYVÁRAD indul	—	4,25
Csaba	7,09	7,12
Kigyós	7,24	7,25
Kétegyháza	7,47	7,39
Lőkősháza	8,14	7,58
Kurtios	8,38	8,15
Sofronya	8,53	8,37
ARAD érkezik	9,10	8,42

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul	6,20	11,35	5,00
Uj-Arad	6,31	11,59	5,21
Németságh	6,49	12,24	5,47
Vinga	7,08	12,52	6,14
Orozifalva	7,20	1,09	6,34
Merezifalva	7,31	1,25	6,52
Szt.-András	7,43	1,44	7,12
TEMESVÁR érkezik	8,01	2,10	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. n.	este
TEMESVÁR indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	8,46	1,41	9,29
Merezifalva	9,04	1,59	9,43
Orozifalva	9,19	2,15	9,54
Vinga	9,42	2,40	10,11
Németságh	10,00	2,57	10,26
Uj-Arad	10,30	3,30	10,45
ARAD érkezik	10,43	3,44	10,55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT. ANNA indul	8,00	6,40
Simánd	8,31	7,11
Kisjenő-Erdőhegy	9,20	7,55
Székudvar	9,36	8,11
Sikló	9,51	7,26
Ottlaka	10,5	8,40
Elek	10,28	8,57
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,38	9,12

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. n.
KÉTEGYHÁZA indul	5,17	3,03
Elek	5,30	3,23
Ottlaka	5,40	3,36
Sikló	5,51	3,50
Székudvar	6,03	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	6,24	4,39
Simánd	6,49	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,14	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	reggel	este
MEZŐHEGYES ind.	7,05	8,30
Kamarásmaj.	7,17	8,42
Nesse	7,25	8,52
Kovácsgháza	7,42	9,10
Bánhegyes	8,04	9,33
M.-Bodzás	8,25	9,55
Bánkut	8,37	10,09
KÉTEGYHÁZA érkezik	8,55	10,30

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délut.	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	8,00	5,16
Bánkut	8,22	5,36
Megyess-Bodzás	8,40	5,49
Bánhegyes	8,02	6,06
Kovácsgháza	8,25	6,23
Nesse	8,39	6,35
Kamarás-maj.	8,48	6,43
MEZŐHEGYES érkezik	8,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. n.
ARAD indul	5,00	9,00	4,20
Szt.-Tamás	5,24	9,22	4,49
Pécska	5,43	9,36	5,13
Battonya	6,12	10,01	5,47
Tompa	6,24	10,11	6,00
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,54
Csanád-Palota	7,23	11,00	7,21
Nagylak	7,39	11,15	7,43
Apátfalva	8,01	11,35	8,09
Makó	8,26	11,56	8,51
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,10
SZEGED érkezik	9,33	1,00	10,10

Szeged—Arad.

	d. n.	este	reggel
SZEGED indul	2,20	6,00	4,30
Kis-Zombor	3,12	6,45	5,16
Makó	3,35	7,04	5,43
Apátfalva	3,55	7,23	6,21
Nagylak	4,17	7,44	6,24
Csanád-Palota	4,32	7,59	6,39
Mezőhegyes	5,08	8,27	7,10
Tompa	5,32	8,40	7,35
Battonya	5,45	9,01	7,48
Pécska	6,10	9,25	8,14
Szt.-Tamás	6,23	9,38	8,27
ARAD érkezik	6,45	10,00	8,50

Arad—Gurahonoz.

	reggel	d. n.	d. n.
ARAD indul	6,40	5,23	12,30
Ötvényes	6,56	5,39	12,55
Zimánd-Ujfalu	7,02	5,45	1,08
Uj-Szt-Anna	7,24	6,07	2,00
Világos	7,46	6,29	2,39
Muska-Magyarád	7,53	6,36	2,52
Pankota	8,04	6,47	3,28
Apatelek	8,35	7,18	4,28
Borosjenő	8,47	7,30	5,03
Bokszeg-Beél	9,09	7,52	5,43
Borossebes-Buttyin	9,38	8,20	6,53
Almás-Alesill	10,05	8,47	7,38
GURAHONCZ érkezik	10,30	9,02	8,00

Gurahonoz—Arad.

	reggel	d. n.	reggel
GURAHONCZ indul	4,20	3,10	4,25
Almás-Alesill	4,37	3,27	4,52
Borossebes-Buttyin	5,05	3,56	5,59
Bokszeg-Beél	5,32	4,28	6,54
Borosjenő	5,56	4,47	7,40
Apatelek	6,06	4,57	8,00
Pankota	6,42	5,32	9,20
Muska-Magyarád	6,48	5,38	9,32
Világos	6,55	5,45	9,50
Uj-Szt-Anna	7,21	6,11	10,40
Zimánd-Ujfalu	7,39	6,29	11,10
Ötvényes	7,44	6,34	11,18
ARAD érkezik	8,00	6,50	11,43

Borosjenő—Csermő.

	délut.	este
Borosjenő indul	8,55	7,35
Csermő érkezik	9,35	8,35

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délut.
Csermő indul	4,50	3,35
Borosjenő érkezik	5,50	4,35

29/1895. g. sz.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik az e célra kijelölt városi területen a folyó évben téglát venni szándékoznak, hogy ebbeli szándékukat a vetetési szándékot téglamennyiségnek hozzávetőleges megjelölése mellett folyó évi február hó végéig a gazdasági tanácsnok urnál szóval vagy írásban jelentsék be.

Arad, 1895. január 14-én.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

3535/95.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a hadsereg lősükségletének kiegészítése céljából Aradon — a vásártéren — folyó évi márczius hó 24-én katonai lövésár fog tartatni.

A részletes hirdetmény a városházán megtekinthető.

Arad, 1895. február 16-án.

A városi tanács.

114/1895. gazd. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Baross-sétányon építendő kioszk felépítésével kapcsolatos munkák, és pedig: I. föld, kőműves, őszement, kőfaragó és tetőfedő, II. ács, III. bádógos, IV. asztalos, V. lakatos, VI. ávegős, VII. szobafestő mázó és VIII. szobrász munkák elvállalása iránt folyó év márczius hó 4-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: az I. alatti munkákra 13840 frt 32 kr, a II. alatti munkákra 1751 frt 68 kr, a III. alatti munkákra 1843 frt 97 kr, a IV. alatti munkákra 1460 frt 32 kr, az V. alatti munkákra 1259 frt 50 kr, a VI. alatti munkákra 248 frt 88 kr, a VII. alatti munkákra 442 frt 21 kr, a VIII. alatti munkákra 2785 frt 20 kr, összesen 28132 frt 3 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 % - a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1895. évi február hó 18-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay
aljegyző.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

17702/1894.

Hirdetmény.

A beállott havazások esetén felhivatnak a ház és telektulajdonosok, hogy házuk és telkük előtt elvonuló gyalogútról a havat mindannyiszor ahányszor szükséges, lesepertessék s olyankor pedig, midőn a gyalogjáró csuszós, azt apró homok vagy fűrészpórral beszórassék, mivel ellen esetben a gyalogutak gondozása iránt alkotott szabályrendelet alapján szigorúan büntettetni fognak.

A házak udvaraiban összegyűlt s kihordatni szokott hómennyiség lerakóhelyeül a Maros meder, a szemét-lerakóhelyek a százashíd baloldalán, a Hercz-féle fátelp mögött elterülő mélyedés, a nagyváradi-ut jobboldalán az élőviz-csatorna töltése mellett levő gödrös terület és a Kossuth-utca végén levő hid baloldalán az élőviz-csatorna balpartjáig elterülő mélyedés jelöltetik ki.

Arad, 1894. december 21.

Főkapitány ur távollétében:

Nyáry Béla
alkapitány

114/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Baross-sétányon építendő kioszk felépítésével kapcsolatos munkák elvállalása iránt f. é. márczius hó 4-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár 28132 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 % - a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1895. évi február hó 18-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

406/1895.

221. I—2

Árlejtési hirdetmény.

Aradvármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának 1894. évi 568. számú határozatával Sikula községben egy tüzoltó szer színnel egybekapcsolt tenyészállattálló építése engedélyeztetett 2680 frt 91 krnyi költséggel.

Ezen építkezésre az árlejtés 1895. márczius hó 6-án délután 2 órakor tartatik meg Sikulán a község-házánál.

Miről a vállalkozni szándékozók azzal értesítetnek, miszerint a költségvetés, tervezet és árlejtési feltételek a sikulai körjegyzői irodában a nappali órákban bármikor megtekinthetők.

Sikulán, 1895. február 23.

Az előljáróság.

26389/1894.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 75862/894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik hogy a morvaországi cs. és kir. helytartóság f. évi november hó 22-én 40923. sz. a. kelt hirdetménye szerint a magyarországi hasított körmű állatok (kivéve a ragadós tüdőbóval fertőzött törvényhatóságok területéről származó szarvasmarhákat) azonnali levágás céljából vasuton mindazon morvaországi városokba bevihetők, melyekben állat orvosi felügyelet alatt álló közbárányhid van.

Arad, 1894. évi december hó 15.

A városi tanács.

121/1895. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a Maros-utca délkeleti sarkán, az 41. sz. telek mellett fekvő 190 □ ölnyi teleknek dr. Muntján Aurél kára és vassúlyára való eladása iránt folyó évi márczius hó 11-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár □ ölnként 17 frt 10 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1895. évi február hó 18-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

3158/1895.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi I. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben netalán régiebb ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, vizszabályozási költség, hadmentességi-díj és ut-adó tartozásaikat **azonnal** fizessék be; mert ellenkező esetben a régiebb díj- és adótartozásaik azonnal, a f. évi I. adórészlet pedig márczius hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás uján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtani és pedig oly módon, hogy az I. adórészletre nézve febr. hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s amennyiben ennek dacára az adó, hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1895. február hó 15.

A városi tanács.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

6/1895. pm.

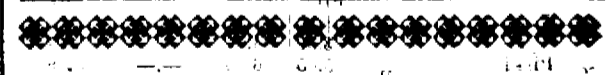
Hirdetmény.

A m. kir. nagyméltóságú belügyminiszter ur az ugynevezett román nemzeti párt működését, minthogy arra törvényes alappal nem birt, betiltván, ezt azzal hozom köztudomásra, azok, hogy azok, kik e tilalmat megszegve ily irányu gyülekezeten részt vesznek, vagy azok összehívásában közreműködnek, a nevezett miniszter urnak az ily tényeket kihágásnak minősítő rendelete s illetve az 1879-ik évi XL. t. cz. 16. §-a értelmében 15 napra terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sújtatni.

Arad, 1895. február 5-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

572/895.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 78948/894. sz. a. kelt rendelete nyomán közhírré teszszük.

Számos előforduló visszaélés megszüntetése céljából és marhalevel-rendszerrünknek azon elvél kifolyólag, mely szerint senki oly marhalevel birtokában, amely marhalevelén leirt állat tulajdonában nincsen, azennel a rendelem, hogy mindenki köteles a többé már tulajdonában nem levő állatra vonatkozó s így érvényét veszített marhalevelet az illetékes marhalevelkeze önek beszoigáltatni, ki az ilyen marhaleveleket az 1888. VII. t. cz. végrehajtására 1888. évi 40000. sz. a. kiadott rendelet 21. §-a értelmében jár el. A ki jelen rendeletem ellen vét, amennyiben cselekvése vagy mulasztása súlyosabb beszámítás alá nem esnék, illetve feyelemi vétséget nem képezne, kihágást követ el, mely 100 frtig terjedhető és az idézett törvényccik 156. §-ában megjelölt czélokra fordítandó pénzbüntetéssel sújtandó.

Arad, 1895. január 12-én.

A városi tanács.

